

Siðanefnd Blaðamannafélags Íslands.

Úrskurður í máli 2, 2018/2019.

Kærandi: Eiríkur Gunnsteinsson, lögmaður f.h. ónafngreinds aðila.

Kærði: Sveinn Arnarsson, blaðamaður, og Fréttablaðið.

Kæruefni: Viðtal við Hildi Björk Hörpudóttur, Auði Emilíu Hildardóttur og Markús Pál Bjarma Hildarson, í Fréttablaðinu 19. maí 2018.

Málsmeðferð:

Kæran er ódagsett en barst skrifstofu BÍ um miðjan júlí 2018. Fjallað var um kærana á fundum Siðanefndar 7. og 30. ágúst 2018.

Málavextir:

Kærandi á börnin Auði Emilíu og Markús Pál með Hildi Björk. Eftir skilnað þeirra tók við löng og erfið umgengnisdeila. Sýslumaður úrskurðaði tiltekna umgengni barnanna við kæranda en Hildur tálmaði henni eftir að umgengni hafði varað í nokkurn tíma. Sýslumaður úrskurðaði þá Hildi til að greiða dagsektir í ríkissjóð vegna þess árið 2009. Þrátt fyrir það tálmaði Hildur áfram umgengni og kærandi kveðst síðan hafa gefist upp á tilraunum til að fá umgengni. Kærandi telur að birting viðtalsins, vinnubrögð og efnistöð blaðamannsins, ritstjóra Fréttablaðsins og útgefanda þess hafi verið í andstöðu við siðareglur BÍ og góða starfshætti blaðamanna og fjölmiðla. Í viðtalinu lýsa börnin, sem nú eru 15 og 17 ára, ofbeldi kæranda og að þau hafi verið þvinguð til samskipta við hann. Kærandi kveður það ekki sannleikanum samkvæmt. Það hafi orðið honum reiðarslag þegar hann las auglýsingu í Fréttablaðinu 18. maí s.l. um að daginn eftir ætti að birtast í blaðinu viðtal við Hildi og börnin um meint ofbeldi hans. Lögmaður kæranda sendi ritstjóra Fréttablaðsins tölvubréf samdægurs kl. 11:29 þar sem hann óskaði eftir afriti af viðtalinu og að kærandi áskildi sér rétt til að mótmæla birtingu þess. Ritstjórinn svaraði tölvubréfinu ekki strax en blaðamaður hafði hins vegar samband við kæranda sjálfan og kallaði eftir viðbrögðum hans og benti kærandi blaðamanni þá á lögmann sinn. Ritstjóri svaraði lögmanni kæranda með tölvubréfi kl. 16:04 og tilkynnti honum að Fréttablaðið afhendi aldrei óbirt vitöl eða greinar og að út af því yrði ekki brugðið. Lögmaður kæranda svaraði ritstjóranum með tölvubréfi kl. 16:05, þakkaði svárið, og kvaðst myndu senda ritstjóra formleg mótmæli síðar um daginn. Með tölvubréfi kl. 18:28 sendi lögmaður kæranda síðan formleg mótmæli í sérstöku bréfi og óskaði eftir að bréfið yrði birt í heild sinni. Viðtalið birtist síðan í Fréttablaðinu daginn eftir en ekki mótmælabréf lögmanns kæranda og hefur það hvorki verið birt né útdráttur úr því í blaðinu.

Umfjöllun:

Í kæru segir að kærðir séu Sveinn Arnarsson, blaðamaður Fréttablaðsins og 365 miðlar ehf. útgefandi Fréttablaðsins. Um aðild hins síðarnefnda vísar kærandi til þess að hann sé útgefandi Fréttablaðsins. Í 6. gr. siðareglna BÍ segir að hver sem telur að blaðamaður hafi brotið siðareglurnar geti kært ætlað brot til Siðanefndar BÍ. Siðanefnd tekur því ekki kæru á hendur blaðaútgefanda til meðferðar en hins vegar hefur Siðanefnd fjallað um kærur á hendur einstökum fjölmiðlum án þess að tiltekinn blaðamaður hafi verið tilgreindur. Verður litið svo á, að ásamt Sveini blaðamanni, lúti kærana einnig að Fréttablaðinu.

Siðanefnd BÍ hefur í fjölmörgum úrskurðum sínum áréttað mikilvægi þess að fjölmiðlar hafi óheft frelsi til að taka til umfjöllunar viðkvæm og erfið mál. Fjöldi einstaklinga hefur lýst

reynslu sinni á félagsmiðlum, ljósvakamiðlum og prentmiðlum. Þótt oft sé gætt nafnleyndar bæði hvað varðar meinta gerendur og meinta þolendur í slíkri umfjöllun er það þó ekki algilt. Mikilvægt er að nafngreindir einstaklingar geti rætt opinskátt um þungbæra reynslu sína í fjölmiðlum. Siðanefnd hefur einnig ítrekað áréttað það sjónarmið að siðareglur BÍ gilda um viðtöl ekki síður en annað fréttafni. Ljóst er að kærandi telur á sér brotið þar sem aðeins önnur hlið málsins hafi komið fram í viðtalinu en ekki hlið kæranda. Í viðtalinu er fjallað um afar viðkvæmt mál en engu að síður fellst Siðanefnd á að slík umfjöllun sé réttlæt看leg þó langt sé um liðið og þó viðmælendur séu ólögráða en komnir til nokkurs þroska. Í viðtalinu eru meintar ásakanir á hendur kæranda hafðar beint eftir viðmælendunum og telur Siðanefnd blaðamann ekki vera brotlegan þó þar komi aðeins fram önnur hlið málsins. Siðanefnd hefur í fyrri úrskurðum komist að þeirri niðurstöðu að þess verði ekki krafist að andstæðum sjónarmiðum séu ávallt gerð skil i sömu umfjöllun (t.d. mál nr. 8/2016-2017) en þó hefði farið betur á því ef blaðamaður hefði í tengslum við viðtalið gert grein fyrir forsendum sýslumanns fyrir ákvörðun um umgengni í öndverðu. Siðanefnd telur hins vegar mikilsvert að sá sem telur að í umfjöllun sé hallað réttu máli eigi þess kost að koma að sínum sjónarmiðum án undandrátta. Fyrir liggur að lögmaður kæranda sendi ritstjóra beiðni um að fá að koma að sjónarmiðum kæranda með tölvubréfum daginn fyrir birtingu viðtalsins og sendi að lokum ritstjóra sérstakt bréf þess efnis. Þó ekki verði samkvæmt framansögðu gerð sú krafa til fjölmiðils að slíkar athugasemdir séu birtar samhliða fréttumfjöllun, og í þessu tilviki væntanlega búið að ljúka frágangi blaðsins þegar athugasemdir bárust, þá verður að gera þá kröfu til fjölmiðils að birta slíkar athugasemdir hið fyrsta eftir að þær berast, eftir atvikum, sem útdrátt úr þeim. Fréttablaðið hefur því með því að hundsá beiðni lögmanns kæranda að þessu leyti brotið gegn 3. gr. siðareglna. Brotið telst ámælisvert.

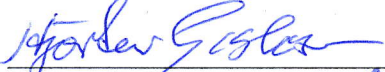
Úrskurður:

Kærður blaðamaður, Sveinn Arnarsson, hefur ekki gerst brotlegur við siðareglur BÍ.
Kærður fjölmiðill Fréttablaðið, hefur brotið gegn siðareglum BÍ. Brotið telst ámælisvert.

Reykjavík, 12. sept. 2018.

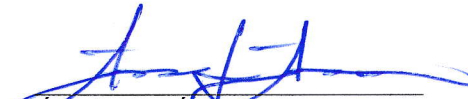
Björn Vignir Sigurpálsson

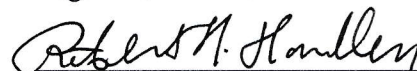
Hjörtur Gíslason

Friðrik Þór Guðmundsson

Asgeir Þór Arnason

Róbert H. Haraldsson